

Den Haag, 7 januari 2016

Raad en college Den Haag sturen nog onvoldoende op doelen en risico's verbonden partijen

Het uitvoeren van gemeentelijke taken kan op verschillende manieren. De gemeente kan het volledig zelf doen, uitbesteden, subsidie verlenen of financieren. Ook kan zij kiezen voor een verregaande vorm van samenwerking met andere overheidsorganisaties en/of private partijen, de zogenaamde verbonden partijen. De Rekenkamer Den Haag deed onderzoek naar deze laatste categorie en constateert dat de raad en het college onvoldoende sturen op de doelrealisatie en beheersing van de risico's van deelname aan verbonden partijen. De raad heeft zich te veel op afstand geplaatst en geen eigen visie en beleid omtrent verbonden partijen vastgesteld. Het college daarentegen heeft juist moeite om gepaste afstand tot de verbonden partijen te bewaren. Het college leeft in de relatie met verbonden partijen onvoldoende het uitgangspunt van rolscheiding na. In zijn reactie op het rekenkamerrapport geeft het college aan dat het de aanbevelingen van de rekenkamer grotendeels zal overnemen.

Voor vijf verbonden partijen (Haagse Milieu Services, Inkoopbureau H-10, InnovationQuarter, Vroondaal en Wigo4it) is nader onderzoek gedaan naar onder andere de besluiten van de gemeente om hieraan deel te nemen. In deze besluiten is vaak uitgebreid omschreven wat het doel van de verbonden partij is, maar staat niet omschreven welk doel de gemeente met de verbonden partij nastreeft of aan welk doel uit de programmabegroting het doel van de verbonden partij gekoppeld is. Doordat in het besluit verschillende doelen worden genoemd, is de koppeling met gemeentelijke doelen uit de begroting voor de raad ook niet eenduidig te maken. Bovendien is de informatie over de risico's en de beheersmaatregelen bij het besluit veelal niet toereikend en niet volledig.

De raad maakt nog onvoldoende gebruik van zijn kaderstellende rol ten aanzien van het beleid voor verbonden partijen. Zo stelt de raad in afwijking van de wettelijke voorschriften in de programmabegrotingen en -rekeningen geen visie en beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen vast. Daarnaast maakt de raad geen gebruik van de mogelijkheid om in een verordening nadere regels over verbonden partijen vast te stellen. In tegenstelling tot de andere G4-gemeenten en de Randstadprovincies heeft de raad tot slot geen Nota Verbonden Partijen vastgesteld, waarin de kaders van de raad zijn opgenomen en waarnaar in de programmabegrotingen en -rekeningen verwezen kan worden.

In de praktijk is in de gemeente Den Haag dikwijls sprake van vermenging van verschillende rollen, zowel op bestuurlijk niveau (wethouders) als op ambtelijk niveau. Zo komt het regelmatig voor dat in de sturing van verbonden partijen de rol van eigenaar, opdrachtgever en/of toezichthouder belegd is bij één en dezelfde bestuurder of binnen dezelfde gemeentelijke afdeling. De consequentie hiervan kan zijn dat minder optimale beslissingen worden genomen, omdat andere (conflicterende) belangen op de achtergrond meespelen. Ook vervullen gemeentelijke bestuurders of ambtenaren vaak de rol van bestuurder of commissaris/onafhankelijk toezichthouder binnen een verbonden partij waardoor er eveneens sprake is van rolvermenging tussen het belang van de gemeente en het belang van de verbonden partij zélf.

Noot voor de redactie: Het rapport “Moeite met afstand” en de onderliggende feitenrapportages zijn vanaf vandaag te vinden op onze website www.rekenkamerdenhaag.nl. Voor meer informatie over het onderzoek kunt u contact opnemen met Watze de Boer, voorzitter Rekenkamer, T 06-51314378, of Arjan Wiggers, secretaris Rekenkamer, T 070-3538784 / 06-20970491.